

חינוך ילדים למשפחה חד הורית

1. לקדש את הקשר

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' א: איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' א: אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני ה' א (ויקרא יט, ב-ד)

2. להיות אם חד הורית

שמע ה' קולי אקרא ויחנני ועניני: לך אמר לבי בקשו פני את פני ה' אבקש: אל תסתתר פני ממיני אל תט באף עבדך עזרתי היית אל תטשני ואל תעזבני אלהי ישעי: כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני (תהילים כז, ז-י)

3. לא להיות תלוי בילד: אובייקט מעבר

אביי מרביא ליה [אמיה] אמרא למיעל בהדיה לבית הכסא (ברכות סב, א)
אמר רבי יוחנן אשרי מי שלא חמאן רבי יוחנן כי עברתו אמו מת אביו ילדתו מתה אמו וכן אביי איני והאמר אביי אמרה לי אם היא מרבינתיה הואי (קידושין לא, ב)

4. חינוך לערכי אבא: כניסה של מוחין

בשביל ישראל הוא משום רצון הטוב להיטיב לברואיו ואף שזזה אינו יכול להיות אלא עם תורה שבלי זה הוא נהמא דכיסופא אבל עיקר התכלית הוא ההטבה לברואיו. ובשביל התורה הוא כביכול מה שרצה הקב"ה להתאר בתואר מלכות ובשמות והכינויים שאין מלך בלא עם ואין אדון בלי נבראים. (הרב משה רפאל לוריא, בית גנזי, תורה וישראל, עמ' ב')

5. סמכות אם: להתחבר אל הילד שבי

'חושך שבטו שונא בנו': על כל מחנך ומורה לדאוג לחשוף את 'שבטו' של הנער, וכאשר הם חושכים זאת ממנו ומנסים לחנכו לפי 'מודל חינוכי' אחיד הרי שהם מזיקים לו ושונאים אותו. (פנים אל פנים, הרב יצחק גינזבורג, עמ' רלד')

6. מטי ולא מטי: למלא את החלל

משל אב כשרואה את בנו משתעשע עם ילדים קטנים בקטנות, והולך האב ומראה את עצמו לפני בנו, וכשהבן רואה את אביו מניח שעשוע הקטנות ורץ אחר אביו וקורא אותו אבי. וכיוון שהבן רץ אחריו אז הולך בכיוון לדרכו, ואז הבן מרבה בקול לקרוא אבי ורץ מהר אחריו עד שמגיעו. וכשרואה את הבן שהניח כל מעשי קטנות ורץ אחריו אז מסתיר פניו והולך לדרכו בשביל שירבה התינוק למאוס במעשה קטנות וירבה חשק לאהבת אביו... ויצא שהתענוג הגדול שהיה לאביו אח"כ, שנמשך מזה גם כן התענוג לבן, לא היה יכול להיות כי אם על ידי הצמצום שמצמצם האב את אהבתו והלך לדרכו, ואז גם הבן צמצם גם כן מעשה קטנות... (המגיד ממיזריטש, פירוש על שיר השירים א, ד, תרפ"ז עמ' 59)

7. ירידת המחנך אל התלמיד

צריכים אנו להרכין את עצמנו אליו ולדבר כלשונו, כמעט להתהפך אז לילד, ולדבר עמו כדעתו וכערכו. (חובת התלמידים עמ' יט, האדמו"ר מפיאסצ'נה)

8. אין גודל אלא כשיש התרגשות: צורך בדמויות נוספים

ומה שיש הכרח ליראת העונש, ושיראה זו תהא קיימת אצל האוהב הגדול, זהו מפני כי גדלות אמת היא אך הגדלות המתחדשת, שכן גדלות מתרשמת רק מתוך התפעלות שמתפעלים ממנה, וההתפעלות מתפעלת רק על ידי התחדשות, ובלא התחדשות אין התפעלות, וממילא אין גדלות כי הרי הכרת הגדלות מתבטאת אך ורק בהתפעלות.